

2018, jan 30 - Terwijl de kolenoverslag in de Rotterdamse haven naar het lijkt met 25 jaar - dus tot 2043 - gaat verlengen, wordt in het klassieke kolen Ruhrgebied eind 2018 de laatste mijn gesloten: de Prosper-Haniel in Bottrop. Op dit afscheid van de regiobepalende zware industrie haakt een aantal van de Ruhrkunstmusea in door hun tentoonstelling daarop te laten aansluiten. Zo presenteert het **Zentrum für Internationale Lichtkunst in Unna** de tentoonstelling "BRIGHT" en nodigde daarvoor internationale kunstenaars als Pedro Cabrita Reis, Björn Dahlem, Volkmar Kempfer en molitor & kuzmin uit.

Een deel van de werken is speciaal gemaakt voor de tentoonstellingsruimten in dit gebouw, een voormalige bierbrouwerij. Zo benadrukt de Portugese kunstenaar **Pedro Cabrita Reis** met zijn minimalistische installatie "Standing and Laying" vooral de coördinaten van één van de gewelven: de neonbuizen lijken net als vektoren de ruimte uit te meten, ruimte die in tijden van vluchtelingenstromen een thuis zouden kunnen betekenen en waarbij de vraag vigeert wat er nodig is om iets, een ruimte als thuis aan te nemen. Cabrita Reis' gebruikt voor zijn werk vaak gevonden of eenvoudige, alledaagse materialen zoals neonbuizen, en heeft daarmee een zekere verwantschap met Arte Povera uit de jaren 60. Ook worden lichaamscoördinaten van de bezoeker direct aangesproken omdat de ruimte met de installatie visueel onderverdeeld is.

Speelser en tegelijk kosmisch vult het werk van **Björn Dahlem** een andere ruimte. De groot opgezette installatie "Milky Way" uit houten latten en neonbuizen lijkt bijna nog in de ruimte te groeien. Een witte plastic fles op de grond verwijst heel direct naar de melkweg. Ook zijn tweede werk in deze expositie, getiteld "Mond (Maan)" is een verbeelding van Dahlem's interesse in astrofysica, het sterrenstelsel en ruimtevaart. Het object "Mond" is geconstrueerd met lichte houten latten, tiewraps en een ouderwetse gloeilamp die - zoals in het echte zonnensysteem - de maan effectief van licht voorziet. Een mooi en beweeglijk werk dat in een hedendaags interieur niet zou misstaan.

Ook het kunstenaarsduo **molitor & kuzmin** neemt de ruimtevaart als vertrekpunt voor installatie "Extension model 1 : 1". Deze ruimtevullende installatie lijkt op een raketbasis waarbij de raket van neonbuizen schuin in de installatie ligt die wél al voorzien is van LED-lampen. Op de achtergrond is een stem te horen die het technische karakter van het werk extra benadrukt - bij intenser luisteren wordt duidelijk dat het hierbij gaat om opnames van John Cage die over kunst spreekt. Het gebruik van de verschillende lichtbronnen maakt eens te meer duidelijk dat ons nu bekende lampen - zoals neonbuizen en gloeilampen - over niet al te lange tijd retro-objecten zijn die, net als filmrolletjes en negatieven, alleen nog voor speciaal gebruik verkrijgbaar zullen zijn.

In het verlengde hiervan werkt de Duitse **Volkmar Kempter** juist en vooral met neonbuizen. De installatie "Stalagmite" groeit naarmate de actueel gebruikte neonbuizen uitdoven; het is telkens weer een teken om nieuwe buizen aan het object toe te voegen. En ook al heeft de kunstenaar in al zijn voorzienendheid een flinke voorraad aan buizen ingekocht - en zet deze kooptocht voort waar hij maar neonbuizen kan bemachtigen - ooit zal de bevoorrading opdrogen. Zijn werk "True Lite Standard III" werpt licht alleen

on demand

, dus als de bezoeker de knop activeert en zijn ogen (bij voorkeur mét zonnebril) aan het flakkerende schelle licht blootstelt. De installatie lijkt op een soort kampvuur 2.0 maar dan een dat herinnert aan het verhoren van verdachten bij fel licht. Ook voor deze installatie zal op de lange termijn de aanvoer van het basismateriaal problematisch worden - wat de vraag oproept naar de eeuwigheidswaarde van kunst.

Zoals de bevoorrading van de ingezette lichtelementen de kwestie opwerpt over de vergankelijkheid van deze objecten staat dezelfde tijdelijkheid van een bepaalde én bepalende industrie al vast. Zo levert het een aansprekende expositie op die uitstekend te verbinden is met het bezoeken van de permanente tentoonstelling van lichtkunstwerken in de intrigerende ruimtes van een 19e eeuwse brouwerij, waar kunstenaars de ruimtes voor hun werk konden kiezen.

De hier besproken expositie is nog t/m 8 april 2018 te bezoeken. Meer over Bright via [Lichtkunst Unna](#)

Een korte impressie in beelden is op onze [digezine Facebook pagina](#) te bekijken.